

הוראה מרחוק – המאפשרת לסטודנטים ללמוד בכל זמן ובכל מקום, לאו דווקא בקמפוס – היא מאפיין ייחודי של האוניברסיטה הפתוחה, ומאמציו לשפר ולשכלל אותה נמשכים כל העת. השנה התרחב מגוון הקורסים לתואר ראשון ולתואר שני ונעשו פעולות להנגשת האוניברסיטה הפתוחה לקבוצות ייחודיות. כמו כן הורחב מגוון אפיקי המעבר, המאפשרים – בצורה מובנית ומוסכמת – ללמוד מקבץ קורסים באוניברסיטה הפתוחה ולהמשיך בלימודים לקראת תואר ראשון במוסד אחר להשכלה גבוהה.

השימוש בטכנולוגיות בהוראה למידה גדל השנה, ונעשה בהן שימוש מוגבר עקב מבצע "עופרת יצוקה" ושביבת סגל ההוראה האקדמי. האופ" מפעילה מגוון עשיר של טכנולוגיות, ולכל קורס מותאמות הטכנולוגיות המציעות מענה טוב ביותר לצרכיו הייחודיים. באמצעות הטכנולוגיות אף ניתן מענה לסטודנטים שלא נפתחה עבורם קבוצת לימוד במרכז הלימוד שאליו נרשמו.

קורסים שהוצעו לראשונה להוראה

התוכנית בתואר שני בלימודי תרבות

חברה, תרבות וייצוג
רב-תרבותיות בישראל
תיאוריות וגישות בחקר התרבות
גישות אנתרופולוגיות וסוציולוגיות לחקר התרבות

המחלקה להיסטוריה, פילוסופיה ומדעי היהדות

פילוסופיה של הנפש בתקופתנו

המחלקה לספרות, ללשון ולאמנויות

תולדות המוסיקה המערבית א
מיתוס ואתוס בקולנוע הישראלי
תיאטרון בחברה

המחלקה לניהול ולכלכלה

שיטות אופטימיזציה לא ליניארית
הערכת התפקוד בארגון: התפתחות ושינוי (לתואר שני)
ניהול הפרסום (שכתוב)
מתודולוגיה של סקרים (שכתוב)

המחלקה לסוציולוגיה, למדע המדינה ולתקשורת

הכלכלה המדינית: עיון במקרה הישראלי
סדנה בעריכת וידאו בעידן דיגיטלי
דמוקרטיה ותקשורת: מבטים הדדיים (לתואר שני)
היסטוריה דיפלומטית, 1900-1945 (שכתוב)
אפריקה בסבך היחסים הבינלאומיים: עבר והווה (שכתוב)
דת, מדינה ופוליטיקה (שכתוב)

המחלקה לחינוך ולפסיכולוגיה

הכשרה מעשית בהוראת מדעי החברה – פרקטיקום
מבחנים פסיכולוגיים: תאוריה ומעשה (שכתוב)
פסיכולוגיה פיזיולוגית (שכתוב)
הכנסת שינויים למערכת החינוך (שכתוב)

הרחבת האפשרות ללמוד צירופים דו־חוגיים

עד שנת הלימודים תשס"ט הוצעו לסטודנטים צירופים מוגדרים של תוכניות דו־חוגיות, כולל כל הדרישות לתואר. השנה הוצעו לראשונה בנפרד התוכניות של כל אחד מן החוגים שנועדו לשילוב בתואר דו־חוגי. הדרישות לתואר דו־חוגי נבנות מצירוף הדרישות של כל אחד מהחוגים המרכיבים את התואר, ומדרישות ייחודיות (אם יש כאלה) המוגדרות לשילוב. סטודנט יכול לבחור בצירוף דו־חוגי מתוך רשימת השילובים המוצעים לתואר דו־חוגי, ולחלופין הוא יכול לפנות לוועדה לאישור תוכניות לימודים ולבקש ללמוד צירוף שאינו נכלל ברשימה.

שינוי תקנון המשמעת לסטודנטים

במהלך עבודת רשויות המשמעת של האוניברסיטה אותרו במשך השנים לקונות שונות בתקנון המשמעת, שהקשו על פעולתם של ועדת המשמעת ושל בית הדין לערעורים. יתרה מזו, בשנים שחלפו מאז נחתם תקנון המשמעת של האוניברסיטה חלו התפתחויות רבות בתחום הטכנולוגי, והושם דגש על הדומיננטיות של רשתות המחשבים בהוראה מרחוק. אולם בתקנון המשמעת המקורי לא הייתה התייחסות לעברות הנובעות מהתפתחויות אלה ולא ניתנו בו תשובות חד־משמעיות לשאלות כגון: האם פגיעה ברשת המחשבים של האופ" היא עברת משמעת? מה דינו של תלמיד המשתמש בתשתית המחשוב של האופ" ושולח פרסומות לחבריו לקורס? האם יש מקום להעמיד לדין סטודנט שביקש לרכוש עבודה סמינריונית באמצעות רשת האינטרנט? האם תקנון המשמעת חל על תלמיד שהפסיק את לימודיו וקיבל היתר לגשת לבחינה? מהי רשות השיפוט המוסמכת לדון בעניינים של תלמידי מערך לימודי החוץ? ועוד. נוסף על כך, לאחרונה אושרו בישראל תיקוני חקיקה וניתנו פסיקות, ואלה חייבו אף הם התייחסות תקנונית. בעקבות כל זאת אישרו מוסדות האופ" בשנה החולפת תקנון מתוקן, שתחולתו רחבה יותר. הוא מתייחס ישירות לעברות משמעת המתרחשות בספירה המקוונת וכן לניסיון או לשידול לעבור עברת משמעת; מסדיר את ייצוג הסטודנטים בהרכב בית הדין לערעורים בהתאם לחוק; קובע הליך מסודר לדין משמעת חוזר ועוד.

הוראה במצבים חריגים

בשנת תשס"ט נדרשה האופ" להיערכות מיוחדת בשני מצבים חריגים: מתן מענה לסטודנטים בדרום הארץ עקב מבצע "עופרת יצוקה" של צה"ל (בעיצומו של סמסטר הסתיו) ומתן מענה לכלל

הסטודנטים עקב שביבת סגל ההוראה האקדמי (בסמסטר האביב). מוקד הפניות הרחיב את שעות הפעילות שלו, כדי לאפשר לסטודנטים לפנות אלינו בכל בעיה ושאלה רלוונטיות.

מבצע "עופרת יצוקה"

במבצע "עופרת יצוקה" בוטלו מפגשי הנחיה במרכזי הלימוד בבאר־שבע ובאשדוד בשל המצב הביטחוני, והסטודנטים הופנו למרכזי לימוד באזורים בטוחים. לאחר סיום המבצע נקבעו מועדי מפגשים חלופיים בשני המרכזים הדרומיים. עבור הסטודנטים מאזור הדרום התקיים מועד בחינה מיוחד, נוסף על מועדי הבחינה הרגילים של הסמסטר. מועד ההרשמה הסדירה לסמסטר האביב נדחה בשבועיים עבור סטודנטים המתגוררים ביישובים הממוקמים בטווח של עד 40 ק"מ מרצועת עזה.

ממבצע צה"ל נפגעו גם סטודנטים בשירות פעיל. פטרנו סטודנטים אלה מתשלום דמי הרשמה מאוחרת וניתנה להם אפשרות לדחות את הלימודים לסמסטר אחר ללא תשלום נוסף.

שביבת סגל ההוראה האקדמי

סגל ההוראה האקדמי השבית את הלימודים במשך שבעה שבועות בסמסטר האביב וכתוצאה מכך שובשו לוחות הזמנים וסדרי הלימודים. במהלך השביתה סייעה האוניברסיטה למנחים שביקשו לקיים מפגשים, איתרה עבורם כיתות לימוד ודאגה לאבטחתן, ואף קיימה כסדרן את בחינות מועד א. כבר ביום שלאחר השעיית השביתה התקיימו מפגשי הנחיה במרכזי הלימוד ברחבי הארץ. האוניברסיטה איפשרה לקיים מפגשי הנחיה גם לאחר סיום הסמסטר, ועד לסמסטר הקיץ, ונקבעו לוחות זמנים חדשים.

עם תום השביתה התגייסה הנהלת האופ" למציאת פתרונות שיקלו על הסטודנטים להתמודד עם הקשיים שנגרמו להם בגין השביתה. לפיכך גובש, בתיאום עם אגודת הסטודנטים, "סל הקלות" כדלקמן:

- לסטודנטים שהיו מעוניינים לסיים את לימודיהם בסמסטר האביב עצמו ניתן סיוע באמצעות קיום מפגשי ההנחיה, וכן תגבורים, מרתונים והנחיה טלפונית מוגברת עד למועדי א.
- לסטודנטים שיקלו ורצו להמשיך את לימודיהם מעבר למועד המתוכנן לסיום הסמסטר, כלומר, מעבר למועדי א, נמשכו התגבורים עד למועד ב.
- התוכנית להשלמת סמסטר אביב תשס"ט התבססה כאמור על תגבור מרבי של מפגשי ההנחיה, אך חששו כי בשל קוצר הזמן לא בכל המקרים נוכל להחזיר את

המפגשים המתוכננים, למרות מאמצינו. משום כך הוחזרו דמי ההנחה המוגברת לכל מי שהחליט לסיים את לימוד הקורס בסמסטר זה, ללא קשר למספר המפגשים שהשתתף בהם.

- לסטודנטים שחששו כי לא יצליחו לסיים את הקורסים שאליהם היו רשומים בסמסטר האביב למרות כל הסיוע וההקלות, ניתנה אפשרות לדחות את לימוד הקורסים האלה לתש"ע בלא כל עלות.

כמו כן הוקמה ועדה לפניית חריגות של סטודנטים, והיא טיפלה במאות פניות של סטודנטים שלא קיבלו מענה במסגרת סל ההקלות.

הדרכה לחברי סגל ההוראה אקדמי

בתשס"ט גדל ההיצע של פעולות ההכשרה וההדרכה לחברי סגל ההוראה האקדמי, אולם כתוצאה משביתת סגל ההוראה לא התבצעה התוכנית המוצעת במלואה.

נוסף על תוכניות החובה המכשירות מנחים חדשים ומרכזים חדשים, הוצעו תוכניות הדרכה ותמיכה בסגל ההוראה האקדמי, המבוססות על איתור צרכים ומשרתות את היעדים האסטרטגיים של האו"פ בתחומי ההוראה והלמידה. הושם דגש מיוחד על התאמה לתחומי תוכן ועל התאמה לאוכלוסיות ייחודיות.

בהדרכות השנה השתתפו כ־150 מנחים חדשים, כ־160 מנחים ותיקים וכ־30 מרכזי הוראה ותיקים וחדשים. כנסים של שתי מחלקות אקדמיות הוקדשו ללמידה משותפת בתחום ההוראה ובתחום התוכן. בין התכנים שהוצעו: הנחיה בכיתה הטרונגית, מיומנויות למידה בהנחיה, עקרונות אימון בהנחיה, הנחיה של סטודנטים חדשים, הנחיה במגזרים דוברי הערבית, מיומנויות הנחיה למתקדמים, התמודדות עם שחיקה, שימוש יעיל בקול, שילוב טכנולוגיות בהוראה ועוד.

נמשכה הפעילות בקבוצת עמיתים למנחים ותיקים, שבה נפגשים מנחים לארבע סדנאות העוסקות בסוגיות הנחיה שמעלים המנחים, והחל מחזור חדש של מרכזי הוראה ותיקים הנפגשים לסדנה בת שמונה מפגשים לפיתוח מיומנויות ניהול הרלוונטיות לתפקיד ריכוז הוראה.

הערכת ההוראה

לבד מסקר ההוראה השוטף, שבוצע השנה רק בסמסטר הסתיי, בוצעו פעולות הערכה שליוו מיזמים בהוראה, ובהן

מחקר מעקב אחר סטודנטים שהשתתפו בתוכניות האימון שהוצעו באוניברסיטה הפתוחה. תוצאות המחקר הראו כי בהשוואה לכלל הסטודנטים שהחלו לימודיהם בסמסטר נתון, שיעורי ההצלחה, ההתמדה וקבלת נקודות הזכות גבוהים יותר באופן מובהק בקרב סטודנטים שהשתתפו בתוכניות האימון.

השנה פורסמו ממצאי סקר שעסק בנקודת מבטם של חברי סגל ההוראה והמנחים בסוגיית שילוב טכנולוגיה בהוראה האקדמית באוניברסיטה הפתוחה, וכמדי שנה, כלל סקר ההוראה השוטף לסטודנטים שאלות בנושא התקשוב. רק 5.6 אחוזים מהמשיבים בסמסטר הסתיי ציינו שלא ביקרו באתר הקורס, ולעומת זאת, 72 אחוזים השיבו שהאתר איפשר להם להיעזר בצוות ההוראה במידה רבה עד רבה מאוד. פעולות הערכה נוספות נלוו למיזמים שונים הקשורים בלמידה באמצעות טכנולוגיות. בין היתר נערך סקר על דפוסי הלמידה של סטודנטים הלומדים במפגשי הנחיה ברשת.

הקמת המרכז ללימודי תקשורת

האוניברסיטה הפתוחה הקימה את המרכז ללימודי תקשורת בכפרהירוק כדי לקדם את ההוראה ללמידה בתחומים הקשורים לתקשורת ההמונים. המרכז אמור לקיים פעילות אקדמית שוטפת, כגון ימי עיון, כנסים וסמינריונים בתחומי החקר הנוגעים בתקשורת ההמונים. הוא משרת הן את הלימודים האקדמיים בתחום התקשורת והן את "חשיפה" – בית הספר לאומנויות התקשורת, הטלוויזיה והמולטימדיה של האו"פ. בשנה החולפת הוקמה מעבדת מולטימדיה משוכללת והוחל בהקמתו של אולפן רדיו לימודי.

הנגשת הלימודים לדוברי ערבית

גם השנה נערכו סדנאות ללימודי השפה העברית ("עברית כשפה שנייה") לסטודנטים ששפת האם שלהם היא ערבית וכן תורגמו סופסי בחינות לשפה הערבית בקורסים שהסטודנטים רשאים לכתוב בהם מטלות ובחינות בשפה זו.

למנחים המלמדים במגזר הערבי נערך מפגש מנחים לקראת פתיחתו של כל סמסטר, ועיקרו העמקת ההיכרות עם המאפיינים הייחודיים של אוכלוסיית הסטודנטים ממגזר זה. כמו כן ניתנת לסטודנטים הדרכה בלמידה במתכונת ייחודית של סדנאות לארגון הלמידה, המועברות בעברית או בערבית, בקבוצות או בצורה פרטנית. השנה גבר מאוד הביקוש למפגשים פרטניים ולסדנאות בשתי השפות.

מרכז לימוד חדש

בשנה החולפת פתחה האו"פ מרכז לימוד נוסף עבור הסטודנטים במגזר הבדואי, והוא ממוקם בעיר רהט.

הנגשת הלימודים ליוצאי אתיופיה

קבוצה של סטודנטים יוצאי אתיופיה למדה כבר כמה קורסים לתואר ראשון ועלה צורך בהמשך התמיכה וההדרכה בלמידה. כתוצאה מכך התקיימו מפגשי ההדרכה שהושם בהם דגש על פיתוח יכולות למידה עצמאיות.

הנגשת הלימודים לסטודנטים עם צרכים מיוחדים

בתשס"ט למדו 255 סטודנטים עם צרכים מיוחדים, בהם חרשים וכבדי שמיעה, עיוורים וכבדי ראייה, סטודנטים עם לקויות מוטוריות וסטודנטים חולים במחלות כרוניות שונות. כולם קיבלו התאמות בלימודים ותנאי בחינה מיוחדים, כמתבקש ממגבלותיהם.

הנגשת הלימודים לסטודנטים עם לקויות למידה

במהלך השנה ניתנה הדרכה בלמידה תחומית וכללית לסטודנטים עם לקויות למידה. בסמוך למפגשי ההנחיה ב־20 קורסים אקדמיים נערכו מפגשי תגבור בקבוצות קטנות שבהם הודרכו המשתתפים בלמידה תחומית. נוספו על כך מפגשי תגבור בהנחיה מקוונת בקורסים "מבוא לסטטיסטיקה למדעי החברה א" ו"חשבון דיפרנציאלי לתלמידי כלכלה וניהול". מפגשים מקוונים אלה מוקלטים ומועלים לאתר הקורס. כמו כן ניתנו הדרכה פרטנית בלמידה כללית והדרכה בלמידה בקורסים לקראת פטור באנגלית והועברו סדנאות הדרכה לשימוש בטכנולוגיה מסייעת על מנת לספק כלים ללמידה עצמאית לסטודנטים עם לקויות למידה.

מל"ל – מרכז לאבחון לקויות למידה: המרכז עורך אבחונים לצעירים הלומדים – או מתעתדים ללמוד – באחד ממוסדות ההשכלה הגבוהה בארץ, כדי לקבוע זכאות להתאמת תנאי בחינה בבחינות האקדמיות ובבחינה הפסיכומטרית ולגבש המלצות לסיוע בלימודים. השנה בוצעו יותר מ־250 אבחונים.

מיזם "תוכנית אקדמיה" להנגשת הלימודים

"תוכנית אקדמיה" היא תוכנית ייחודית לטיפול השכלה גבוהה בקרב תושבים בפריפריה. לפני מספר שנים החלה התוכנית ללוות קבוצת סטודנטים ממגדל העמק ומנצרת עילית במהלך לימודיהם לקראת תואר ב.א. באוניברסיטה הפתוחה. לסטודנטים בקבוצה זו רקע של מצוקה כלכלית, וחסרים להם נתוני קבלה ללימודים אקדמיים במוסדות אחרים להשכלה גבוהה.

את הקבוצה ליוותה ועדת היגוי. תוכננה שנת הכנה ללימודים אקדמיים שכללה לימודי אנגלית, מתמטיקה, פיתוח כישורי למידה במדעי החברה וסדנה ללמידה מרחוק ומיומנויות טכנולוגיות.

לאורך כל תקופת הלימודים לקראת התואר האקדמי זכו הסטודנטים לליווי מטעם האו"פ, קיבלו תגבור לימודי בהתאם לצורכיהם וקיימו קשר שוטף עם העמותה ועם חבריהם לקבוצה. הוצאות המעטפת האקדמית (ליווי יועצת, תגבור לימודי, יעוץ אקדמי) מומנו בכספי העמותה ושכר הלימוד מומן בכספים מהעמותה וממלגות של האו"פ. הסטודנטים התחייבו בתמורה לתרום עבודה התנדבותית בקהילה.

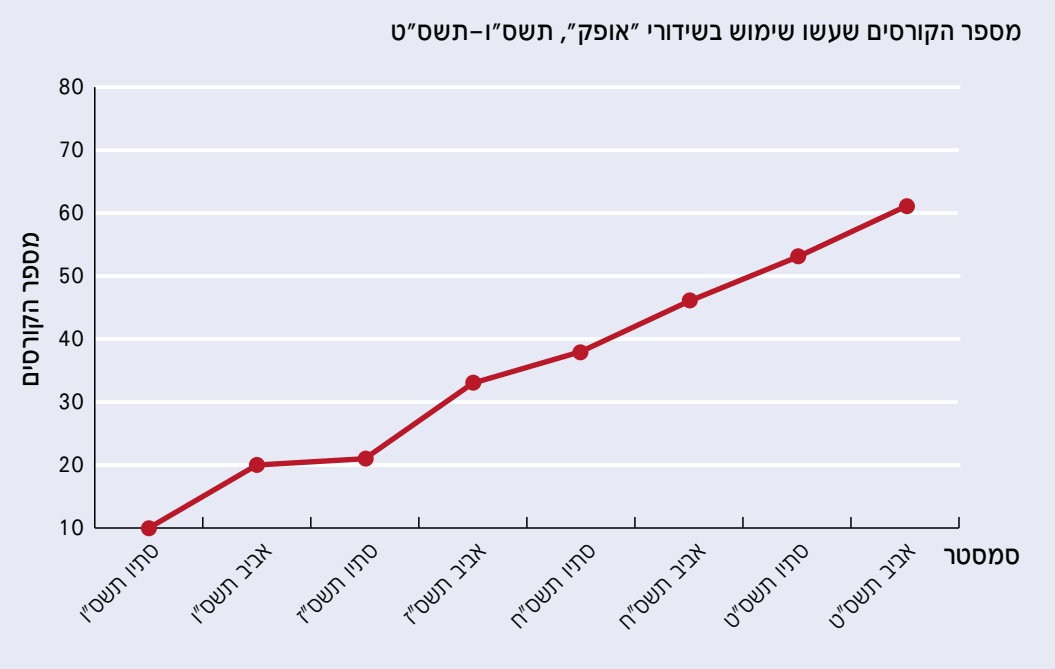
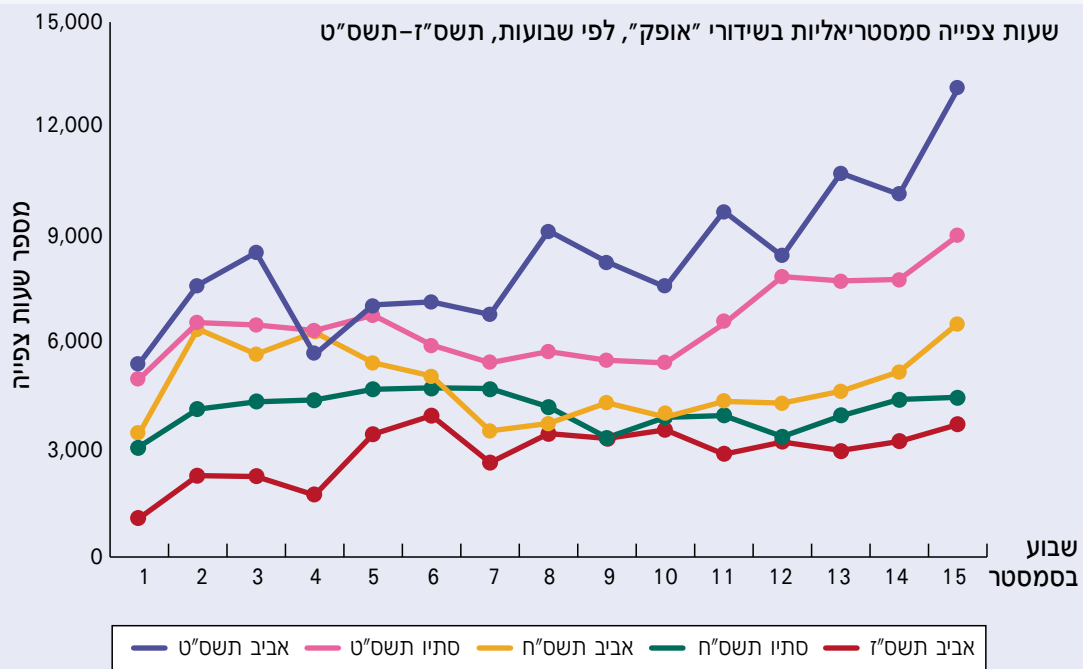
את לימודיהם האקדמיים החלו הסטודנטים בתשס"ד. בשנה שעברה סיים הראשון מביניהם את לימודיו והוענק לו התואר "בוגר בניהול". מרבית חברי הקבוצה סיימו את לימודיהם בתשס"ט.

הנגשת הלימודים לסטודנטים חרדים

במיזם הייעודי לחרדים לומדים סטודנטים בירושלים ובמרכז לימוד נוספים של האוניברסיטה ברחבי הארץ. לרבים מהם נדרשו השלמות לימודיות במתמטיקה ובאנגלית בטרם יפנו ללמוד באחד הקורסים האקדמיים של האו"פ. הסטודנטים השתלבו בלימודים לקראת תארים במדעי המחשב, במדעי החברה ובתחומי הניהול והכלכלה.

מיזמים אקדמיים לתלמידי תיכון

בתשס"ט נמשכה הפעלתם של כמה מיזמים לתלמידי תיכון, חלקם בשיתוף פעולה עם המחלקה למחוננים במשרד החינוך, אחרים בשיתוף פעולה עם עיריית אשדוד, ופרויקט נערי פל"א הופעל בשיתוף פעולה עם קרן אייסיף. בסך הכול למדו השנה באוניברסיטה הפתוחה 848 (1,451 הרשמות) תלמידי תיכון,

כמה מן הקבוצות נפתחו במיוחד עבור סטודנטים עם לקויות למידה.

סביבת הלמידה אופוס ואתרי הקורסים

סביבת הלמידה אופוס היא כלי העבודה המשמש את צוותי ההוראה ואת הסטודנטים כחלק בלתי-נפרד מההוראה והלמידה מרחוק, ומיושם באמצעות דפדפנים המצויים בשוק. השנה נוסף לאופוס מנגנון חיפוש משוכלל, המאפשר חיפוש בחתכים שונים ומגוונים. חידוש אחר הוא שימוש בטכנולוגיית שיתוף התוכן RSS (Rich Site Summary), המעבירה עדכונים מאתרי האו"פ ישירות למחשב האישי. כמו כן פותח "שירות ההרשאות", שהוא מערכת הנמצאת "מאחורי הקלעים" ומספקת שירות של בדיקת זהות והרשאות של משתמש עבור מערכות אחרות שאין להן גישה ישירה למידע זה.

למידה שיתופית מקוונת

בשנה הקודמת הוגדרה מטלה מסוג חדש המכונה ממ"ש (מטלה מקוונת שיתופית). זוהי מטלת אינטרנט משותפת לקבוצת סטודנטים, המתבצעת באמצעות כלי טכנולוגי שיתופי (לרוב בסביבת ויקי). ב-15 קורסים הוצעה השנה לסטודנטים פעילות שיתופית, אם כחלק ממטלה או כפעילות התומכת בלמידה. השנה לראשונה נפתח ויקי לקורס בפיתוח כחלק מתוכנית הפיתוח של הקורס.

מיזם התח"ל: סטודנטים ותיקים מצטיינים חונכים במסגרת זו סטודנטים חדשים בשלושה קורסים גדולים ובקורס במתמטיקה. מחקר הערכה המלווה את המיזם מצביע על הבדל מובהק בהצלחה בין סטודנטים המקבלים חונכות לבין סטודנטים בקבוצת השוואה, בעיקר בקרב סטודנטים שאין להם תעודת בגרות.

פיתוח מיומנויות למידה תחומיות: השנה הוצעה סדנה מקוונת חדשה לפיתוח כישורי למידה, בקורס "מיקרוכלכלה". זאת, נוסף על סדנאות ותיקות דומות בקורסים "מבוא למיקרוכלכלה", "מבוא לפסיכולוגיה", "ביולוגיה כללית א" ו"תקשורת המונים".

שילוב טכנולוגיות בהוראה

שילוב מערכות סינכרוניות בהוראה
התרחב השימוש בטכנולוגיות סינכרוניות (GoToMeeting, WebEx וכלים אחרים) המאפשרות לקיים שיעור סינכרוני רבי-משתתפים מביתו של המנחה לבתייהם של הסטודנטים. בשיעור כזה אפשר לשלב מצגות וכתבייה חופשית של כל משתתף. במהלך השנה השתמשו בכלים אלה לקבוצות לימוד באנגלית, במדעי המחשב, במתמטיקה, בסטטיסטיקה, בלימודי המזרח התיכון ובלימודי השפה הערבית. במהלך שביבת סגל ההוראה נוצלו הכלים להעברת שיעורים לקבוצות נוספות.

הדרכה בלמידה

לסטודנטים חדשים ולכלל הסטודנטים באוניברסיטה הפתוחה מוצעת הדרכה בלמידה בסמסטרים הראשונים ללימודיהם, ועיקרה פיתוח ושיפור של כישורי למידה. לסטודנטים העומדים לכתוב עבודות סמינריוניות מוצעות סדנאות הדרכה לכתבת עבודות. מדי סמסטר משתתפים כ-3,500 סטודנטים בסדנאות ובהדרכה פרטנית המוצעת בכל מרכזי הלימוד ברחבי הארץ.

הגברת דפוסי ההתמדה בלימודים

גם השנה נמשך המהלך המערכתי להגברת ההתמדה בלימודים של הסטודנטים באוניברסיטה הפתוחה. נמשכו פעילויות שהחלו בשנים קודמות ולהן נוספו פעילויות חדשות, בהתאם לצרכים שזוהו. הפעילויות נגעו להנחיית סטודנטים חדשים, לייעוץ אקדמי, לשיפור כישורי למידה, לכתבת עבודות סמינריוניות בקורסים מוגדרים ולהחזרתם של נושרים אל מעגל הלימודים.

פותחה ויושמה סדנה להכשרת מנחים בקורסים עתירי סטודנטים חדשים, ולמשתתפים בה הוקנו כלים להתמודדות עם סוגיות הקשורות בסיוע בלמידה ובהתארגנות של סטודנטים חדשים.

ועוד 530 (1,688 הרשמות) סטודנטים ממשיכים שהתחילו ללמוד אצלנו בעודם תלמידי תיכון (51 מהם למדו לתואר שני). ההרשמות התפלגו למדעים המדויקים, למדעי החברה והרוח ולקורס קדם-אקדמי "אשנב למידה".

לימודים בבתי כלא

השנה נפתחה לראשונה בבית הכלא "איילון" קבוצת לימוד מאורגנת, עם מפגשי לימוד והנחיה פעילה של מנחה. מדי סמסטר נלמד אחד הקורסים במדעי החברה. לנוכח ההצלחה תיפתח בשנה הקרובה קבוצה דומה בכלא "שיטה".

סטודנטים מצטיינים

321 סטודנטים (38 מהם לומדים לתואר שני) סיימו את שנת הלימודים תשס"ח בציון משוקלל 95 ומעלה, ובזכות הישג זה נכללו השנה ברשימת מצטייני הנשיא. כ-7 אחוזים מקרבם הם סטודנטים עם לקויות למידה. 1,317 סטודנטים (230 מהם לומדים לתואר שני) סיימו בציון משוקלל 90-95, ובזכות הישג זה נכללו ברשימת מצטייני דיקן הלימודים האקדמיים. כ-11 אחוזים מקרב המצטיינים היו בעבר מצטייני הנשיא וכ-27 אחוזים היו בעבר מצטייני דיקן הלימודים האקדמיים.

חומרי לימוד מודפסים וכן חומרים מוקלטים ועזרי לימוד שונים נשלחים מקריית האוניברסיטה ברעננה לבתי הסטודנטים באמצעות הדואר. בשנת הלימודים תשס"ט נשלחו 153,997 ערכות לימוד ו-774,045 מכתבים.

שירותים חדשים: הספרייה מציעה מהשנה שירות של הזמנת סריקה של מאמר מכתב עת או של עמודים מתוך ספר וקבלתו ישירות לדוא"ל של המזמין. שירות חדש אחר הוא משלוח SMS ובו תזכורת על מועד החזרת ספרים.

לימודים אקדמיים בשפה הרוסית

ב"פרויקט רוסיה" – התוכנית האקדמית ללימודי יהדות ישראל בשפה הרוסית בחבר המדינות העצמאיות – לימדנו השנה כעשרים קורסים שונים, מהם חמישה קורסים מתקדמים, שאפשר לכתוב בהם עבודות סמינריוניות. השנה למדו כ-5,600 סטודנטים ביותר מ-300 ערים ועיירות. להוראה נלוו פעולות הערכה.

השנה צומצם צוות המנחים והרכזים בחבר המדינות העצמאיות כתוצאה מאילוצים תקציביים. כתחליף לכך נעשה שימוש מוגבר באתר הבית המחודש של הפרויקט.

כארכיון שאפשר לבצע בו חיפוש ואחזור נוח ויעיל של עבודות סמינריוניות לפי מאפיינים שונים: נושא העבודה, מילות מפתח, מחלקה, קורס, סמסטרים, מדריך, סטודנט וכן חיפוש מלל חופשי. המאגר מאפשר למרכזי ההוראה להתאים מילות מפתח ייחודיות לכל קורס. מנשק המשתמש ידידותי ומתקדם. הגישה למאגר פתוחה רק למרכזי הוראה שיש להם נגיעה ישירה לעבודות סמינריוניות באוניברסיטה הפתוחה.

חידושים בספרייה

שכלולים בקטלוג הספרייה: נוספו שתי פונקציות אוטומטיות. האחת היא עדכון שבועי של אוסף ספריית האו"פ בקטלוג המאוחד של הספריות האוניברסיטאיות בישראל, והשנייה – עדכון חודשי אוטומטי של הרשומות בקטלוג המפנות לכתבי עת אלקטרוניים שעליהם הספרייה מנויה בתשלום וכן לכתבי עת חופשיים שקוטלגו בספרייה.

מערכת מטמו"ן – מטלות, מבחנים וניהולם

מערכת מטמו"ן (מטלות, מבחנים וניהולם) נועדה לשפר את תהליך ההכנה והבדיקה של מטלות ומבחנים. גירסה ראשונה שלה הותקנה בתשס"ח בכמה מחלקות אקדמיות והטמעתה מלווה בהדרכות ובפורום פעיל. השנה פותחה גירסה משופרת, המציעה, בין היתר, אפשרויות להוספת חומרים מסוגים שונים.

המערכת מסייעת לסגל ההוראה בבנייה ובהערכה של מבחנים ומטלות, ומאפשרת יצירת מאגר בחינות ומטלות ומאגר שאלות בכל קורס. המאגר מאפשר שליפה נוחה ויעילה לפי מאפיינים ואף משמש כארכיון. נכללים בו נתונים סטטיסטיים של הבחינות בעשר השנים האחרונות וקובצי הבחינות בשלוש השנים האחרונות. המערכת, שנבנתה בממשק ידידותי ומתקדם, כוללת מנגנון אבטחה המאפשר גישה רק למרכזי ההוראה – כל מרכז לקורסים שבאחריותו.

מאגר דיגיטלי של עבודות סמינריוניות

החל מתשס"ט נדרשים הסטודנטים להגיש עותק דיגיטלי של העבודה הסמינריונית באמצעות מערכת שאילת"א, נוסף לעותק מודפס המוגש למדריך. העותק הדיגיטלי מועבר אוטומטית למאגר העבודות הסמינריוניות, המשמש

מערכת המטלות המקוונת

בתשס"ט יצאו שתי גרסאות חדשות של מערכת המטלות. גרסאות אלה מכילות שינויים ושיפורים בממשק המערכת, התאמה למערכת ההפעלה ויסטה, אפשרות חדשה להורדת המטלות ללא צורך להיכנס למערכת המטלות, אפשרות למתן ציון למטלות בהגשה ידנית, עדכון ציון, עדכון קבצים, אפשרות מתן ציון למטלה בהגשה ידנית שהגישו צמדים של סטודנטים, הצגת רשימות סטודנטים מפורטת, ועוד.

הכשרת צוותי ההוראה בטכנולוגיות

בתשס"ט הוצעה תוכנית הכשרה לצוותי ההוראה בטכנולוגיות הנדרשות להם למילוי תפקידם: סדנאות בתקשוב קורס ובניהול אתרי קורסים המלוות גם ביעוץ פדגוגי אישי לכל מרכז הוראה חדש, סדנאות בהוראה באמצעות וידאו ומערכות סינכרוניות וכן סדנאות בנושא שילוב ויקי בהוראה.

אולפני האו"פ

אולפני אופק וכיתות ועידת החוזי (video conference) משמשים להעברה (בתקשורת רחבת-פס) של עשרות מפגשי הנחיה בקורסים שונים, לצילום חומרי למידה (קליפים קצרים וממוקדים, הרצאות מומחה המשולבות באתרי הקורסים וכן קורסים מלאים בווידיאו, המופצים דרך אתר הקורס) ולעיתים – לפעילות מנהלית.

לקראת תשס"ט הוקם אולפן חדש, שאיפשר העברת 64 קורסים בשידור חי בסמסטר אביב, ואולפן נוסף, חמישי במספר, מוקם כעת, ויתווסף לשבע כיתות ועידת החוזי. נוסף על השיעורים הסדירים הועברו בעזרת המערכת כ-120 שיעורי חזרה ושיעורי עוגן. עשרות שיעורים מיוחדים נוספים הועברו באופק במהלך מבצע "עופרת יצוקה", הן עבור הסטודנטים המושבתים של האו"פ, והן עבור הסטודנטים המושבתים של מכללת ספיר, שהאוניברסיטה הפתוחה התגיסה לעזרתה. כ-80 שיעורים נוספים הועברו בעקבות שביתת סגל ההוראה בסמסטר האביב. מספר שעות הצפייה בשידורים החיים ובהקלטות (כולל הקלטות מכנסים ומימי עיון) עלה ליותר מ-400,000 שעות בסמסטר, גידול של כ-90% בהשוואה לשנה הקודמת.

לקראת סוף השנה התחיל ניסוי במערכת לניהול תוכני וידאו שפותחה באוניברסיטה הפתוחה. המערכת מאפשרת, בין היתר, לערוך את ההקלטות ולהוסיף מפתח והערות לשיעור המוקלט, הן על ידי סגל ההוראה והן על ידי הסטודנטים.